

nologinių tyrimų duomenys, kurie yra svarbūs ne tik pastatų ar kultūrinių sluoksnių datavimui, bet ir statinių medienos kilmei nustatyti.

Klaipėdos universiteto magistrantė Indrė Šimkutė pristatė XVI–XIX a. Klaipėdos stiklo butelių technologijos ir tipologijos tyrimus. Remiantis archeologiniais bei istoriniais šaltiniais daromos išvalgos apie miestiečių gyvenimą: vartotus, gamintus bei importuotus gėrimus.

Dar vienos Klaipėdos universiteto magistrantės Irmos Kulikauskytės pranešimas buvo skirtas Klaipėdoje gausiai randamų XVII–XIX a. kaolino pypkučių tyrimams. Apžvelgtos pagrindinės pypkių formos, ženklavimas, su kurio pagalba nustatomi gamybos centrai.

Klaipėdos universiteto doktorantas Povilas Blaževičius aptarė viduramžių ir naujųjų laikų pramogų žaislus, žaidimus bei jų identifikavimo problematiką.

Rytis Jonaitis iš Lietuvos istorijos instituto, remdamasis archeologiniais, istoriniais ir kartografiniais šaltiniais bei Vilniaus pirminio reljefo rekonstruk-

cija, nagrinėjo „Rusų miesto“ Vilniuje raidą, akcentuodamas cerkvių lokalizacijos problemą.

Oksana Valionienė ir Saulius Sarcevičius iš Lietuvos istorijos instituto pristatė ankstyvojo Vilniaus genezės problemą. Remdamiesi naujais archeologiniais tyrimais, istorine, kartografinė medžiaga bei miestų raidos teorija pateikė naują požiūrį į Vilniaus genezę. Anot mokslininkų, Vilniaus miestas ankstyvajame raidos etape, XIII a. pabaigoje – XIV a., labiau išnaudojo Neries upės privalumus ir plėtėsi rytų–vakarų kryptimi, o vėliau, XIV a. pabaigoje – XV a., pasikeitus bendrai politinei padėčiai, plėtėsi nauja, šiaurės–pietų, kryptimi.

Apibendrinant konferenciją galima pasidžiaugti, kad buvo pristatyti nauji ir aktualūs viduramžių bei naujųjų laikų miestų materialinės medžiagos bei raidos tyrinėjimai. Didžioji dalis pranešimų sulaukė aktyvių ir prasmingų diskusijų. Akivaizdu, kad tokio pobūdžio konferencijos yra ne tik naudingos, bet ir būtinos Lietuvos akademinėi bendruomenei. Visų pirma tai skatina mokslinių tyrimų sklaidą ir gerina pačių tyrinėjimų kokybę.

Ieva MASIULIENĖ

Tarptautinė konferencija „**NAUJAUSI ARCHEOLOGINIAI TYRINĖJIMAI**“

Paskutinįjį 2009-ųjų metų lapkričio savaitgalį (27–28 d.) archeologai susibūrė į kasmetę, jau tarptautine tapusią, konferenciją „Naujausi archeologiniai tyrinėjimai“. Šios, jau trisdešimtosios, konferencijos dalyviai turėjo puikią galimybę pabūti malonioje aplinkoje Druskininkuose, pabendrauti su kolegomis iš Lietuvos, Latvijos, Lenkijos, Estijos, aplankyti išpūdingo grožio archeologinius objektus. Džiugu, kad abi konferencijos dienas lydėjo puikus, mūsų kraštams tokiu metų laiku nebūdingas oras.

Konferencijos „priešistorę“ yra išsamiai apžvelgusi šio leidinio vyriausioji redaktorė A. Simniškytė¹. Taigi ši kartą tarsime keletą žodžių apie trisdešimtąją archeologų konferenciją.

Tradiciskai, sveikinimo kalbomis, prasidėjęs renginys pateikė ir keletą džiugių naujienų: pasveikinti nauji Lietuvos archeologijos draugijos garbės nariai (dr. A. Bitner-Wróblewska, prof. V. Lang, prof. A. Vasks, prof. M. Kabailienė), paskelbtas jau keletą metų iš eilės renkamos informatyviausios archeologinių tyrinėjimų ataskaitos autorius (S. Sarcevičius), pristatytas dar leidyklos dažais kvepiantis leidinys „Naujausi archeologiniai tyrinėjimai Lietuvoje 2008 m.“. Daugumai dalyvių netikėta buvo dr. G. Zabielos pristatyta idėja

¹ Simniškytė A. 2008 m. archeologinį sezoną bebaigiant // Lietuvos archeologija. V., 2009. T. 34, p. 287–288.

išleisti apie 300 puslapių, gausiai iliustruotą leidinį anglų kalba apie pastarojo dešimtmečio archeologinius tyrinėjimus Lietuvoje. Pasinaudodamas proga šio projekto autorius pakvietė kolegas aktyviai prisidėti rengiant šį leidinį.

Renginio programoje buvo numatyti keturi konferencijos posėdžiai ir trylika pranešimų. Dalyvių patogumui veikė sklandus sinchroninis vertimas iš/i anglų kalbą. Konferenciją pagyveno tai, jog nepabijota „nukrypti nuo programos“, pristatant svarbius atradimus, naujus leidinius, o aktyvios dalyvių diskusijos lydėjo visą konferenciją.

Pirmuosius tris pranešimus skaitė svečiai iš Lenkijos (dr. A. Bitner-Wróblewska, M. Wyczółkowski, C. Sobczak). Pristatyti baltų archeologijos tyrinėjimų Lenkijoje rezultatai, pasidalinta archeologinių tyrinėjimų atradimais Poganovo (Pogonowo) šventvietėje, kalbėta apie plataus masto, išsamius archeologinius tyrimus Šurpilų (Szurpily) gyvenviečių komplekse, paminėta, jog ši medžiaga yra sistemama rengiant monografiją. Dr. A. Bitner-Wróblewska pastebėjo įdomią ir gana netikėtą archeologinių tyrinėjimų perspektyvą – bendradarbiavimą su metalo iešiklius naudojančiais kasinėtojais mėgėjais. Anot jos, tai būtų vienas iš būdų gauti informacijos apie dar nenustatytus archeologijos paminklus.

Antrajame konferencijos posėdyje buvo pristatyti archeologinių tyrinėjimų 2009 m. rezultatai Estijoje (H. Kaldre, M. Veldi), Kaliningrado srityje (prof. V. Kulakov), dar nebaigti archeologiniai tyrinėjimai Rygos pilyje (A. Tomsons).

Pasinaudodami proga, kad antrojo konferencijos posėdžio pranešėjai sutaupė šiek tiek laiko, kolegos iš Kaliningrado (R. Shirouhov) stende pristatė Sembos pusiasalyje, Baltijos rytuose, pelkėje miške rastą išpūdingą archeologinių dirbinių lobį. Dr. A. Čivilytė šį lobį datavo vėlyvuosiu bronzos – ankstyvuosiu geležies amžiumi ir pastebėjo, kad dirbiniai yra unikalūs. Čia vėl pakartota dr. A. Bitner-Wróblewskos mintis apie bendradarbiavimo su „iešiklininkais“ svarbą, nes šį išpūdingą lobį aptiko būtent jie. Dalykinio bendravimo dėka šis lobis neištirpo juodojoje rinkoje ir šiuo metu

yra saugomas Istorijos ir meno muziejuje Kaliningrade. Taip pat dr. E. Svetikas glaustai pristatė savo naują dvi tomų monografiją „Lietuvos didžiosios kunigaikštystės christianizacija XIV a. pab.–XV a. Archeologiniai radiniai su krikščioniškais simboliais“.

Trečiąjį ir ketvirtąjį konferencijos posėdžius tęsė pranešėjai iš Lietuvos. Labai daug diskusijų sukėlė dr. G. Rackevičiaus pranešimas, kuriuo autorius pristatė 2002–2009 m. archeologinius tyrinėjimus Vilniaus žemutinės pilies teritorijoje. Daug klausimų kelianti, taip pat diskusijomis palydėta pranešimą apie Bandužių, Žardės senovės gyvenvietės tyrinėjimus skaitė I. Masiulienė. Pristatyti išpūdingi archeologinių atradimų prasme tyrinėjimai Trakų Švč. Mergelės Marijos apsilankymo bažnyčioje (O. Fedajevus) bei 2006–2009 m. tyrimai Bokšto g. 6, Vilniuje (R. Jonaitis, I. Kaplūnaitė). Dr. G. Zabiela pristatė Vedrių piliakalnio tyrinėjimus; aptarti dviejų laidojimo paminklų – Gudelių (Lenkiškių) pilkapyno (dr. L. Kurila) ir Šereitlaukio kapinyno (O. Fedajevus ir A. Zalepūgienė) tyrinėjimų rezultatai. Paskutinį pranešimą konferencijoje skaitė dr. V. Vaitkevičius ir J. Žikulinas. Buvo pristatytos naujų archeologinių paminklų lokalizavimo, pasitelkiant senuosius žemėlapius, galimybės.

Išpūdį paliko baigiamasis pirmosios konferencijos dienos akcentas – filmo apie archeologinius tyrinėjimus Trakų Švč. Mergelės Marijos apsilankymo bažnyčioje peržiūra.

Išpūdžių kupina buvo ir antroji konferencijos diena. Aplankyti Kapčiamiesčio senovės gyvenvietė, Vainežerio dvarvietė ir gynybinis įtvirtinimas, Rudaminos piliakalnis, Liškiavos archeologinis kompleksas ekskursijos dalyvius sužavėjo atsiveriančiais tapybiškais vaizdais.

Lieka tik pritarti Lietuvos archeologijos draugijos pirmininko Z. Baubonio minčiai, kad kiekvienais metais konferencija tobulėja, ir dar kartą padėkoti organizatoriams už galimybę kelių šalių archeologams pasidalinti darbo vaisiais, prisemti neišblėstančių išpūdžių, už naujų idėjų įkvėpimą, kad metams prabėgus vėl būtų kuo pasidalinti.